Poštnina plačana v gotovini.
Štev. 2.
V Ljubljani, dne 15. januarja 1935.
Cena posamezni številki Din 3·—
Leto. XVII.

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40·—, za pol leta Din 20·—, za četrt leta Din 10·—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku.

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence.

Vsem državnim upokojencem in upokojenkam!

Vsi državni upokojenci vseh panog morajo priti prej ali slej do prepričanja, da je naša edina rešitev v vzajemni samopomoči. Samo s krepko stanovsko organizacijo moremo doseči izpolnitev naših upravičenih zahtev in spoštovanje naših pravic, ki so v časih današnje gospodarske krize v vedni nevarnosti, da se nam kratijo. To preprečiti pa morejo samo močne enotne banovinske organizacije. Prav v ta namen se je pred nekaj leti ustanovilo (oz. preosnovalo) »Društvo drž. upokojencev in upokojenk« v Ljubljani kot **skupna, enotna organizacija vseh drž. upokojencev v dravski banovini,** brez razlike stroke, kategorije in čina. Društvo živahno in uspešno zastopa koristi upokojencev, dasi od svojih članov ne zahteva velikih dajatev. Saj mesečna članarina znaša komaj 3 Din, pristopnina pa tudi le 3 Din, kar je skrajno nizko.

Navedemo članarine ostalih banovinskih združenj in sicer najprej vpisnino, nato mesečno članarino: 1. savska banovina (Zagreb) 10 Din, 3 Din, 2. drinska banovina (Sarajevo): 3 Din, 3 Din, 3. vrbaska banovina (Banjaluka): 10 Din, 3 Din, 4. vardarska banovina (Skoplje): 5 Din, članarina 5 Din, v pomožni fond 5 Din, skupaj mesečno 10 Din, 5. dunavska banovina (Sombor): 1·5% od skupnih mesečnih prejemkov; do 500 Din mesečne penzije 2 Din, za vsakih nadaljnih 500 Din pa en dinar več.

Če morda nekateri zanikajo važnost članskih ugodnosti, ki so jih deležni naši člani pri različnih tvrdkah v Ljubljani in v zdraviliščih in kopališčih širom Slovenije, eno ugodnost, ki je neizmerne važnosti, pa moramo podčrtati in nanjo opozoriti vse drž. upokojence:

Vsi naši člani dobe na leto 5 do 6 številk strokovnega glasila drž. nameščencev in upokojencev »Naš Glas« **brezplačno,** t. j. na društvene stroške. V teh posebnih številkah bodo vsi državni upokojenci opozorjeni na vse, kar je za vsakega važno in potrebno: objave vseh odločb in ukrepov višjih instanc, pravočasno vlaganje prijav itd. Dnevno časopisje prinaša ne po lastni krivdi večkrat nepopolne oz. nejasne objave, kar izvira iz nerazločnih telefonskih poročil ali napačnih posnetkov iz drugih listov. Taka nepopolna in nepravilna naročila begajo drž. upokojence. »Naš Glas« bo prinašal vedno avtentične odločbe in poročila.

Dolžnost vsakega organiziranega drž. upokojenca je, da prepričuje v svojo lastno korist neorganizirane tovariše o važnosti in neobhodni potrebi enotne močne organizacije!

Prav v teh dneh bodo združena banovinska društva upokojencev podvzela potrebne korake na odločujočih mestih, da se ugodi poglavitnim našim težnjam, ki so:

1. izenačenje pokojnin, zlasti takojšnje zvišanje prejemkov staroupokojencev,

2. neomejena znižana vožnja po drž. železnicah,

3. omiljenje predpisov o znižanju prejemkov omoženih upokojenk,

4. točno in redno nakazovanje pokojnin,

5. dovolitev postranske zaposlitve upokojencev v javnih službah,

6. hitro priznavanje in odmera pokojninskih prejemkov,

7. popolna odprava kuluka za upokojence,

8. ukinitev plačevanja prispevkov za uradniški pokojninski sklad,

9. omiljenje omejitve izplačevanja pokojnin v inozemstvo.

Da bodo mogle banovinske upokojenške organizacije uspešno zastopati te in druge naše postulate, morajo imeti zadostno moralno oporo v številnem svojem članstvu. Zato veljaj vsem še neorganiziranim tovarišem klic:

VSI V ORGANIZACIJO!

Le v skupnosti je moč, le složni in združeni moremo upati na uspeh. Dvanajsta ura bije, storite svojo dolžnost, kakor jo bo storilo tudi podpisano društvo v zvezi z ostalimi tovariškimi banovinskimi organizacijami.

Zadnji čas je že, da se zavemo resnosti časa in se združimo v krepko falango, ki bo mogla našim tako upravičenim zahtevam priboriti uspeh.

Pristop k društvu je mogoč vsak čas. Dajatve so minimalne.

Pristopnina 3 Din in članarina naj se vplača vsaj za četrt leta naprej, če le mogoče pa polletno ali celoletno. Pristopijo lahko tudi vdove in sirote drž. nameščencev in upokojencev.

Društvo bo poslalo vsem novo pristopivšim članom članske izkaznice in bo vsak deležen vseh popustov in olajšav in brezplačnih številk »Našega Glasa«, namenjenih državnim upokojencem, ki se mu bodo v redu pošiljale.

Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani.

Državno računovodstvo

(Nadaljevanje.)

Kadar znaša vrednost posla manj kot 100.000 Din, je dolžan ponudnik, ki se mu je posel odstopil, zamenjati garantno pismo za kako drugo vrsto garancije (gotovino, obveznice itd.). Če znaša vrednost posla več kakor 100.000 Din, je ponudnik dolžan zamenjati vsaj polovico vsote, na katero se glasi garantno pismo. V obeh primerih ostane garantno pismo v celem iznosu v državni blagajni vse dotle, dokler se ne izvrši zamena. Rok za zameno se odredi v odločbi o odstopu posla in ne more biti daljši od 15 dni. (§ 144.)

Ponudnik, ki položi kot varščino vložne knjižice Drž. hipotekarne banke ali poštne hranilnice oz. samoupravnih hranilnic, je dolžan priložiti jim potrdilo Drž. hipotekarne banke odnosno poštne hranilnice, da je vloga prosta bremen in da ni nikake druge ovire za izplačilo vloge.

d) Javne licitacije.

Licitacije so pismene in ustne. Vsaka licitacija mora biti objavljena najmanj dvakrat (127.) v »Službenih Novinah«. Pri ustni licitaciji ne sme biti čas od dne prve objave pa do dne licitacije krajši kakor 30 dni. Pri pismenih licitacijah se računa ta rok od dne prve objave do poslednjega dne, določenega za sprejem ponudb.

Objava mora vsebovati:

1. kdo odreja javno licitacijo (pismeno ali ustno), številko in datum soglasnosti finančnega ministra in ministrskega sveta, kadar je to potrebno;

2. predmet javne licitacije s kratkim izvlečkom iz posebnih pogojev o količini, kakovosti, merah, roku in proračunski ceni (če se objavlja);

3. kraj, dan in ura javne licitacije;

4. kje so na vpogled obrazci, po kateri ceni in na kak način se morejo dobiti;

5. iznos varščine in v katero drž. blagajno se mora vložiti.

Če je licitacija pismena, je navesti državno blagajno, pri kateri je vložiti kavcijo;

6. kakšni dokazi se zahtevajo za ugotovitev podobnosti;

7. pri pismeni licitaciji, kje in komu se smejo predložiti ponudbe, do katerega dne in ure (§ 127.).

Pismeni ponudbi mora ponudnik priložiti sledeče listine:

1. podpisane pogoje oz. izjavo, da so mu pogoji znani in da pristane, da bo po njih licitiral in da so mu znani obrazci oz. opisi in risbe;

2. duplikat reverza o položenem jamstvu s potrdili poštne hranilnice in Drž. hipotekarne banke, če služijo za varščino vložne knjižice;

3. dokaz o podobnosti;

4. izjavo, da li je predmet ponudbe domačega porekla in proizvodnje ali ne. V negativnem slučaju je navesti tudi poreklo države, iz katere je predmet oz. kjer se predmet izdeluje (§ 130.).

Ponudbe se smejo sprejemati samo v uradnem času do konca poslednjega dne pred dnevom licitacije.

Prva licitacija je uspela, kadar se javijo vsaj trije ponudniki; sicer je smatrati licitacijo za neuspelo. Če je bila licitacija pismena, se vrnejo ponudbe neodprte. Ustna licitacija se v tem primeru sploh ne prične.

O poteku licitacije se vodi zapisnik. Zapisnik mora vsebovati: po čigavi naredbi se vrši javna licitacija, datum in številko naredbe, imena članov komisije, datum in številko odloka, s katerim je komisija postavljena, datum in čas (ura), kedaj se je licitacija začela. Poleg tega mora zapisnik vsebovati še sledeče:

1. **Če je javna licitacija pismena:** številka ponudbe, katero je komisija prejela; datum in številka poročila za to določenega uradnika o prejetih ponudbah; da li so bile ponudbe izročene v nepoškodovanih omotih; kdo je ponudnik in koliko znaša ponujana cena; če je ponudbi priloženo vse, kar se zahteva v § 130. (kar smo že zgoraj naveli).

Ponudbe se predlagajo vsaka zase. Člani komisije morajo vsako ponudbo in vse njene priloge opremiti s svojim podpisom takoj, ko jih otvorijo in še preden se ponudbe vpišejo v zapisnik.

2. **Če je javna licitacija ustna:** da li je udovoljeno predpisom § 134., ki vsebuje določila zgoraj omenjenega § 130.; imena ponudnikov in ponujeno ceno. Poslednja cena vsakega ponudnika se napiše z besedami in potrdi s podpisom ponudnika oz. njegovega pooblaščenca.

3. Zapisnik podpišejo člani komisije (§ 135.).

Prisotni ponudniki imajo pravico, se po podpisu zapisnika prepričati, če so navedbe v zapisniku istinite. Imajo pa tudi pravico, da pristavijo svoje pripombe, kadar se jim zdi umestno in potrebno. Pripombe, ki niso označene na zapisniku, ne veljajo. Ponudniki, ki niso prisostvovali licitaciji, nimajo pravice do primedb (§ 1136.).

Kadar predloži več ponudnikov ponudbe z isto ceno, ki je hkrati tudi najpovoljnejša, mora komisija **takoj** pristopiti k **ožji** licitaciji. To je navesti v prvem zapisniku. V tem primeru pozove nakazovalec ponudnike, naj pismeno izjavijo, če so pripravljeni nuditi še povoljnejše cene od prvotnih. Njihove izjave se smatrajo za sestavni del ponudbe. V izjavi ponudnik ne sme spremeniti svoje prvotne ponudbe. Rok, v katerem se mora izjava predložiti, ne more biti manjši nego 7 dni (§ 137.).

Po zaključeni licitaciji mora komisija v roku 3 dni predložiti v odobritev licitacijski zapisnik z vsemi dokumenti nakazovalca, ki je odredil licitacijo. Zapisniku je priložiti poročilo komisije in eventualne (njene) pripombe.

Naslednje ponudbe se ne morejo vzeti v postopek:

a) pismene ponudbe:

1. ponudbe, ki niso pravočasno v uradnih urah poslednjega delavnega dne pred licitacijo predložene in vpisane v delovodni zapisnik;

2. ki nimajo prilog, ki jih predpisuje § 130.;

3. s katerimi se spreminjajo ali dopolnjujejo na kakršenkoli način predpisani pogoji;

4. v katerih cene niso natančno in jasno določene, in one ponudbe, v katerih so cene določene v procentih napram ostalim ponudbam (na pr. 1% manj, nego najnižja vložena ponudba);

5. v katerih so ponujene cene višje od proračunskih;

6. ponudbe ponudnikov, ki po zakonu niso sposobni sklepati pogodbe, ki so insolventni, ali pa zahtevajo prisilno poravnavo;

7. ponudbe oseb, o katerih je znano, da se ne drže svojih prevzetih obvez, ali ki izvršujejo svoje posle nesolidno, ali ki so morda ovirale izvršitev posla in s tem oškodovale državne interese ali pa delale drž. oblastvom težkoče in neprilike z neosnovanimi zahtevami in neumestnimi postopki itd.

Te vrste ponudbe je smatrati, kakor da niso bile predložene.

b) ustne ponudbe:

pri ustni licitaciji se ne morejo vzeti v pretres ponudbe, ki niso v skladu s predpisanimi pogoji, da se ti s ponudbo menjavajo ali pa dopolnjujejo. (§ 139.)

Ako prva licitacija ne uspe, ker se ni javilo predpisano število ponudnikov, odredi nakazovalec ponovno javno licitacijo. Če se pri drugi licitaciji javita vsaj dva ponudnika, katerih ponudbe se morejo vzeti v pretres, se smatra, da je javna licitacija uspela.

Kadar se pri drugi licitaciji javi samo en ponudnik, more nakazovalec tudi s tem skleniti pogodbo potom neposrednega dogovora (§ 140.).

Čim ugotovi nakazovalec, da je licitacija uspela, izda odločbo za odstop posla najpovoljnejšemu ponudniku. Kadar je potrebna soglasnost finančnega ministra oz. ministrskega sveta, pošlje to odločbo njima v odobritev. (§ 141.)

Ponudnik mora ostati v besedi (obvezi) napram državi 30 dni od dneva javne licitacije, če ni v objavi javne licitacije predviden drugi rok.

Od dneva priobčitve odločbe o odstopu posla ponudniku se smatra, da je pogodba (ugovor) sklenjena. Sestavni deli pogodbe so: pogoji, po katerih je izvršena javna licitacija z načrti, obrazci itd., ponudba ponudnika oz. zapisnik o javni licitaciji in nakazovalčeva odločba o odstopu posla z odločbo o soglasnosti fin. ministra in minist. sveta.

Od dneva priobčitve odločbe o odstopu posla začno teči tudi roki, predvideni v pogojih, po katerih je izvršena javna licitacija. Če ponudnik ne bi hotel v roku 15 dni vzeti priobčitve na znanje, obdrži država vlože-

no kavcijo, ponudnik pa je odgovoren za škodo. Odločbo o odvzemu kavcije izda nakazovalec, ki je pogodbo sklenil. Njegova odločba je končnoveljavna. V primeru, da je škoda manjša od vrednosti varščine, obdrži država ostanek varščine po vplačilu škode; če je pa škoda večja, odgovarja za škodo z vso svojo imovino. Za škodo se smatra tudi razlika v ceni, ki bi jo država morala plačati novemu sopogodbeniku, s katerim sklene pogodbo v istem poslu.

Odločba o odstopu posla mora vsebovati tudi povračilo kavcije ponudnikom, katerih ponudbe se niso mogle vpoštevati. Te kavcije se morejo vrniti takoj po licitaciji.

(Dalje.)

Naši upokojenci v inozemstvu

Ljubljansko »Društvo drž. upokojencev(enk)« je v zaščito svojega članstva predložilo finančnemu ministrstvu lani v novembru naslednjo obširno, dobro utemeljeno

spomenico:

Na podpisano društvo se obračajo za intervencijo številni člani — državni upokojenci, živeči v inozemstvu, katerim so finančne direkcije nedavno znižale osebno draginjsko doklado in jim predpisale povračilo baje neosnovano prejetih preužitkov, ki dosegajo v mnogih primerih visoke zneske.

Zato si dovoljuje podpisano društvo obrniti se na p. n. ministrstvo s sledečo

prošnjo oz. predstavko:

S tamk. razpisom od 12. decembra 1933, štev. 48.147/I je p. n. ministrstvo odločilo, da se mora vsem državnim upokojencem **v inozemstvu, ki niso nikoli živeli na teritoriju naše države,** izplačevati osebna draginjska doklada tistega razreda, v katerem se je pred 1. aprilom 1930 nahajalo mesto oblastva, ki je dotičnim upokojencem v inozemstvu izplačevalo pokojnino. Po tem razpisu pripada vsem takim upokojencem osebna draginjska doklada II. krajevnega razreda, ker so bila sedišča vseh izplačilnih blagajn — izvzemši Beograd — pred 1. aprilom 1930 v II. draginjskem razredu. — Dejstvo, da so bila ta mesta z odločbo ministrskega sveta od 28. aprila 1930, štev. 22229/I uvrščena s 1. aprilom 1930 v I. krajevni draginjski razred, nima po tem razpisu vpliva na višino osebne doklade teh upokojencev.

V izvrševanju tega razpisa so finančne direkcije — vsekakor proti intencijam p. n. ministrstva — znižale osebno draginjsko doklado in jo predpisale po II. razredu vsem upokojencem, ki so se pred 1. aprilom 1930 izselili iz naše države v inozemstvo. — Hkrati so jim v kritje prevžitkov pričele odtegovati od pokojnin določene znatne odtegljaje. Pri tem se ni upoštevalo dejstvo, da so posamezni izmed teh upokojencev bili **rojeni** na sedanjem teritoriju Jugoslavije, da so mnogi izmed njih **aktivno službovali** na tem teritoriju, nekateri tudi že pod jugoslovansko državno upravo, številni izmed njih so bili **upokojeni** na teritoriju Jugoslavije po prevratu **in so se šele kesneje izselili v inozemstvo.**

Po mnenju podpisanega društva bi se morala vsaj tem slednjim priznavati osebna draginjska doklada po I. razredu tudi v bodoče, čeprav ob času njihove izselitve za njih pristojna izplačilna blagajna še ni bila v I. razredu.

Vsekakor pa prosimo, p. n. ministrstvo, da blagovoli naročiti finančnim direkcijam, da se od prizadetih upokojencev v inozemstvu že prejeta — in po mišljenju p. n. ministrstva indebite jim izplačana — višja doklada I. razreda **ne izterjuje za nazaj.** Prav tako pa utemeljeno pričakujemo, da se uvodoma citirani razpis štev. 48.147/I—1933 ne bo izvajal glede tistih upokojencev, ki **so ali kot aktivni ali kot upokojeni državni uslužbenci živeli na današnjem teritoriju Jugoslavije. Že odrejena povračila prevžitkov naj se razveljavijo, odtegnjeni zneski pa vrnejo.**

Na koncu si dovoljujemo pripomniti, da gre v teh primerih za razmeroma neznatno število državnih upokojencev, ki so vsi zelo stari, po večini bolni in fizično izčrpani. Vsi ti so zaradi specialnih družinskih razmer prisiljeni živeti v inozemstvu, kjer imajo svojce in družine, pa tudi zato, ker za preselitev v domovino nimajo zadostnih sredstev. Dodajamo še, da gre izključno za staroupokojence, ki s svojimi itak več kot **skromnimi prejemki skrajno siromašno** životarijo v naravnost obupnih razmerah.

Zato bi bilo s socialnega stališča, kakor tudi iz ozirov na ugled države v inozemstvu priporočljivo, da se naši opravičeni prošnji v celoti ugodi.

Društvo državnih upokojencev(enk) v Ljubljani.

* * *

Na prednjo spomenico je isto društvo prejelo od finančnega ministrstva obvestilo od 17. decembra 1934, štev. 52.364/I, po katerem se odločbe o znižanju draginjskega razreda in o povračilu neopravičeno prejetih zneskov **ne nanašajo na tiste upokojence, ki so ob prevratu stalno bivali v naši kraljevini,** pa so se kesneje, čeprav preden je bila Ljubljana uvrščena v I. drag. razred, za stalno preselili v inozemstvo. Takim upokojencem se mora osebna drag. doklada odmeriti po tistem drag. razredu, v katerem se ob izplačilu pokojninskih prejemkov nahaja izplačilna blagajna.

Po tem pojasnilu gre torej takim upokojencem, ki so bili ob koncu vojne stalno naseljeni na ozemlju naše države, draginjska doklada po I. razredu, čeprav so se izselili v inozemstvo že pred 1. aprilom 1930.

Tako je torej društvena spomenica vsaj deloma **dosegla znatno izboljšanje dosedanjega položaja,** ker se je vsaj za te primere izreklo, da pritičejo dotičnim osebne doklade po I. razredu. Vsem prizadetim se bodo odtegljaji vrnili in se jim bo doklada nakazovala še naprej po I. razredu, kar je vsekakor zahvaliti samo spredaj navedeni **uspešni društveni intervenciji.**

Naknadni odtegljaji za uradniški pokojninski sklad

Važna razsodba državnega sveta.

Na tožbo nekega prizadetega upokojenca zoper odločbo finančnega ministrstva, s katero mu je bila zavrnjena pritožba proti odloku finančne direkcije glede naknadnega odtegljaja prispevkov za uradniški pokojninski sklad tudi od tistih aktivitetnih prejemkov, od katerih se mu pokojnina ni odmerila, je državni svet izpodbijano ministrsko odločbo razveljavil s sledečim utemeljevanjem:

»Po 3. odst. § 136 zak. o uradnikih so za vlaganje v uradniški pokojninski sklad pri upokojencih podlaga **njihovi zadnji aktivni prejemki, od katerih jim je odmerjena pokojnina.**

Iz spisov tega spora se vidi, da je bila tožitelju N. N. pokojnina odrejena z odločbo..... ministrstva od ...., štev.... in da mu je bila za pokojninsko podlago vzeta njegova tedanja položajna plača, osnovna plača in stanarina, medtem ko mu 15% povišek iz čl. 31 urad. zakona iz leta 1923 ni bil vzet v pokojninsko podlago. Ker je torej to dokazano, je bil skladno z navedenim 3. odst. § 136 uradniškega zakona iz 1931 pomotoma vzet tožitelju N. N. v podlago za vlaganje v uradniški pokoj. sklad tudi navedeni povišek 15% (k osnovni plači 10. stopnje; op. ur.) to pa zato, ker ta povišek ni bil vzet v pokojninsko podlago ob določitvi količine njegove pokojnine.«

Na podlagi te razsodbe je finančno ministrstvo izdalo odločbo naslednje vsebine: **»Povišek 15% k osnovni plači pri N. N. ne spada v podlago za vlaganje v uradniški pokojninski sklad.«**

Iz povedanega sledi, da je državni svet ugotovil, da je stališče finančnega ministrstva v tem pogledu zakonsko neosnovano. To je finančno ministrstvo tudi uvidelo in izvršilo razsodbo državnega sveta. Vprašanje je pa bilo, če bo finančno ministrstvo uradoma izvajalo posledice iz tega konkretnega primera (znana sta nam doslej samo dva taka primera) in uradoma odredilo, da se preneha z dosedanjo nezakonito prakso in se vsem prizadetim upokojencem, katerim se je že naknadno odtegnil oz. še nadalje odtegoval ta prispevek za uradniški pokojninski sklad, neutemeljeno odtegnjeni zneski vrnejo.

Ker se to ni zgodilo (o tem glej naslednji članek!), imajo vsi, katerih se tiče, možnost in pravico, da vložé sami — in sicer vsakdo sam zase — na pristojno izplačilno blagajno prošnjo, da se jim to zakonsko neosnovano odtegovanje ustavi oz. da se jim izda negativna formalna odločba. Proti taki odločbi imajo možnost pritožbe na finančno ministrstvo kot oblastvo II. stopnje, in če bi to zavrnilo njihovo pritožbo, kar je vsekakor pričakovati z ozirom na načelno stališče ministrstva, jim je odprta pot tožbe na državni svet. Tam bodo pač po vsi verjetnosti take tožbe rešene na enak način kot spredaj navedena.

Pritožbena pot v upravno sodnem postopku je torej možna za vse tiste upokojence, katerim se odteguje enako neopravičeno tak odtegljaj, in ki se proti temu odtegovanju niso pritožili. Kdor je pa na svojo pritožbo že svojčas prejel pismeno formalno odločbo bodisi od fin. direkcije ali ministrstva, pa se proti isti ni pravočasno pritožil na finančno ministrstvo oz. ni vložil tožbe na državni svet, je s tem zamudil rok za pravni lek. Takih bo pa po našem mnenju nemalo, ker se večina upokojencev proti predpisu naknadnih odtegljajev ni pritožila.

Zimski sport! Mnogo tisoč src začne ob teh besedah burneje biti. Ni lepšega, kakor po mili volji vrveti v krasnem, svežem, čistem in jasnem zraku; toda treba se je čuvati prehlada. Proti temu pa krzno in debeli šali prav nič ali pa le zelo malo koristijo, pač pa so zelo neudobni. Če pa na jeziku počasi raztopiš nekoliko »Kaiserjevih prsnih karamel«, si se proti prehlajenju dihal zanesljivo zaščitil. Zaradi tega bi moral vsak sportnik pri sebi imeti škatlo »Kaiserjevih prsnih karamel s tremi jelkami«. Dobijo se v lekarnah in drogerijah.

KUPUJ DOMAČE BLAGO
SVOJI K SVOJIM

J. Lemaître:

Telemahova ženitev

Telemah je bil pravkar izpolnil dvajseto leto. Roditelja sta razmišljala, kako bi ga oženila. Toda težko mu je bilo najti ženo v soseski, zakaj vse mlade kneginje z Zantha, Zakintha in Dulihija so bile sestre ali sestrične snubcev, katere je pobil veličastni Uliks in bali so se, da bi se dale prositi, preden bi stopile v njegovo družino.

Tedaj se je spomnil Uliks na Navzikajo, na njeno dražest in lepi značaj. Njenim staršem je bil dolžan hvalo, da se je mogel vrniti domov. »Spomnim se pa celó,« je rekel, »da je kralj Alkinoos, ki je mislil, da sem še samec, želel, da bi postal njegov zet. Bil sem sicer malce prezrel za njegovo hči. Prepričan sem pa vseeno, da bi me bila vzela za moža. Še rajši bi pa, dragi moj sin, vzela v tebi mojega dvojnika, mlajšega, bolj svežega in prijetnejšega očem. Morda še ni omožena. Če mi verjameš, boš ob ugodnem vetru pripravil ladjo in se odpelješ na obisk h kralju Alkinoosu na otok Fejakov.«

»Prad rad,« je rekel Telemah.

No, tistega dne se je izkrcal v pristanišču na Itaki odposlanec Menelaja, špartanskega kralja, poiskal Uliksa z darovi in mu dejal:

»Poslušaj sporočilo, ki so mi ga izročili zate. Kralj Menelaj in njegova žena Helena sta tvojega sina Telemaha ohranila v najboljšem spominu. V kratkem bosta v svojih dvorcih sprejela kralja in kraljico Fejakov, kjer si bil v gosteh, in njuno hčerko Navzikajo. Če bi se torej tvojemu sinu hotelo vrniti se v Sparto, bi se tam sestal s to ljubeznivo deklico. Kralj Menelaj mi ni o tem nič več povedal. Toda če Telemah sprejme njegovo vabilo, se more poslužiti ladje, ki me je pripeljala semkaj.«

»Vse to je prav dobro premišljeno,« je odvrnil Uliks, »in spet spoznam modrost in naklonjenost svetlega kralja Menelaja.«

»Oče,« je rekel Telemah, »jutri zjutraj odpotujem.«

*

Telemaha sta kralj Menelaj in božanska Helena sprejela prav prisrčno. Ko ga je služabnica umila in odišavila in ko si je pregnal lakoto in žejo, je vprašal: »Kje pa je kneginja Navzikaja?«

»Ni je še,« je odgovorila Helena. »Pač pa jo pričakujemo v nekaj dneh z njenimi plemenitimi starši.«

Čeprav je bil Telemah dobro vzgojen, ni mogel prikriti razočaranja in žalosti. Helena, ki je bila dobra, se je trudila, da bi ga potolažila in razvedrila. Posadila si ga je poleg sebe za mizo na vrtu, kjer so uživali hlad in v stebrišču, kjer so se zbirali, da so gledali plese in vseh vrst vaje moči in okretnosti. Skrbela je, da dvorni pevec Demodokos med obedi ni slavil nič drugega kot Uliksove dogodivščine. In na lepih mestih pesnitve je pogledavala Telemaha in se mu nasmihala. Pogostoma je kazala najživahnejše občudovanje za častivredno Penelopo. Časih, kadar je sedela ob ognjišču in predla škrlatno volno, je poprosila Telemaha, naj ji pomaga odmotati klopčič. In z veseljem mu je pripovedovala najzanimivejše dogodke iz obleganja Troje, vendar pa Parida ni omenjala.

Helena je bila stara petintrideset let. Njena lepota, malce izmučena, je bila še bolj ginljiva. Njeni pogledi so se zdeli globlji od pogledov drugih žena in njen glas prodirnejši in mehkeje ga je menjavala. Ponavadi je bila resna, toda polna dražesti in miru.

Nekega večera je rekla Telemahu:

»Ladijo, ki pelje fejaško kraljevsko dvojico in njuno hčerko so videli, kakor sporočajo, v Pylosu. V pristanišču jih pričakuje voz. Jutri bodo tu.«

»Že!« je dejal Telemah.

*

Navzikaja je bila v cvetu prve mladosti. Toda to prednost mlađina pogostoma manje ceni kot zreli in izkušeni možje. Telemah se je prav malo zanimal za mlado kneginjico. Z lepimi besedami se ji je zahvalil za vse, kar je bila storila Uliksu, toda nič drugega se ni spomnil, kar bi ji bil mogel povedati.

Mislil je samo na Heleno. Helenina slika mu je vznemirjala noči. Po Tezeju, po Menelaju, po Paridu, po Hektorju, po tolikih drugih junakih ga je podjarmila razjedajoča dražest spokojne Ledine hčere.

Končno sta kralj Alkinoos in njegova žena Areté opazila, da je bil Telemah hladen do Navzikaje. Sodila sta, da Uliksov sin močno odlaša s snubitvijo. Menelaj je pripisoval to počasnost plašnosti obeh mladih ljudi in govoril:

»Potrpljenje! Čas bo vse uredil. Čas mi je tudi ženo nazaj privedel.«

*

Toda Helena je bila ugenila tajna Telemahova čuvstva. Na samem mu je rekla:

»Dragi fant, ne razumem te. Navzikaja je hči mogočnega in bogatega kralja, kateremu je tvoj oče dolžan veliko zahvalo. Mlada je, brhka, razumna, čednostna. Odlično ti bo vodila gospodinjstvo. Tvoj oče je mogel sam to videti: sama si pere perilo. Tega kraljevske hčere nočejo več delati, tako pokvarjeni so časi. Rada te ima, na vse zadnje, in vem, ker se iz ponosa noče zaupati materi, da se pogostoma joka zaradi tebe, v naročju dobre dojilje Eurymeduze. Zakaj s hladnostjo žališ takó ljubeznivo dekle? In zakaj zavračaš srečo, ki so ti jo namenili bogovi?«

»Povem ti,« je rekel Telemah, »ker že hočeš vedeti. Tista, ki jo ljubim...«

»Nikar ne govori, ljubi fant,« ga je prekinila Helena. »Vem, da si, kakor toliko drugih, žrtev zle dražesti, ki izhaja od mene navzlic moji volji. Moja žalostna slava ti je zmešala glavo. Da, jaz sem tista, ki so se zaradi nje poklali tisoči mož in zaradi katere je toliko mater, ženâ in nevest prelivalo solze v potokih... Res je, vse to se mi je zdelo skoro laskavo. Toda že od davna ne čutim več ponosa. Nobenemu moškemu nočem več povzročiti nesreče. Sita sem pustolovščin. Edina želja, ki jo še imam, je ta, da bi ostala pokojna in mirna pri Menelaju, kateremu moram poravnati še velik dolg. Prav res so že dovolj govorili o meni. Sicer pa, zdaj sem stara ženska...«

»To ni res!«

»Kaj hočeš torej?«

Odmera vlog za uradn. pok. sklad

Finančno ministrstvo je izdalo odločbo štev. 159.466/II od 27. novembra 1934, s katero pojasnjuje, kako je ugotoviti podlago za vlaganje v urad. pokojninski sklad pri upokojencih, ki so uživali 15% povišek osnovne plače 10. stopnje po prejšnjem uradniškem zakonu. Ta odločba se v doslovnem prevodu glasi:

»Z aktom štev. 37.931/II od 23. marca 1933 (naš list ga je svojčas že objavil; Op. ur.), kateremu je pritrdila glavna kontrola z odločbo splošne seje od 9. aprila 1933, štev. 31135, sem pojasnil, da služijo kot podlaga za vlaganje po 3. odst. § 136 u. z. tisti prejemki, ki so po § 120 istega zakona podlaga za odmero količine osebne pokojnine, neglede na to, da-li je osebna pokojnina odmerjena le od plače ali od plače in položajne doklade.

To pojasnilo se skladno 3. odst. § 1 in 1. odst. § 272 uradniškega zakona, 1. odst. § 259 zak. o drž. prom. osebju, čl. 345 zak. o ustroju vojske in mornarice in točke 11 § 62 fin. zakona za leto 1932/33, nanaša tudi na tiste upokojence, katerim je bila osebna pokojnina odmerjena po prejemkih zakonov, ki so bili uveljavljeni **pred** 1. aprilom 1931 in v katerih je bila kot podlaga za odmero količine osebne pokojnine predvidena tudi doklada na službo oz. doklada na čin in zvanje oz. specialna vojna doklada, ker so te oblike prejemkov identične s položajno doklado.

Ker se je pa pojavilo vprašanje, da-li se analogno s tem pojasnilom mora postopati tudi pri tistih upokojencih, katerim je osebna pokojnina odmerjena po zakonih, ki so bili uveljavljeni pred 1. aprilom 1931, a v katerih je kot podlaga za odmero količine osebne pokojnine bila predvidena tudi najvišja letna osnovna plača, povečana za 15%, zato na podlagi 3. odst. § 133 u. z. in čl. 6 zak. o drž. računovodstvu predpisujem naslednja **navodila:**

1. Načelo, vsebovano v mojem pojasnilu štev 37931/II od 23. marca 1933 (razpis štev 57.111/II od 12. maja 1933) je smiselno uporabiti tudi pri onih upokojencih, katerim je bila osebna pokojnina odmerjena po prejemkih iz zakonov, v katerih je kot podlaga za določitev količine osebne pokojnine bila predvidena tudi najvišja letna osnovna plača, povišana za 15%. **V teh primerih se mora vloga za uradniški pokojninski sklad pobirati tudi od 15% zvišane osnovne plače, neglede na to, da-li je tako zvišana osnovna plača bila vzeta v podlago za določitev količine osebne pokojnine ali ne.** Vendar se mora takó postopati samo v tistih primerih, kjer je upokojenec zvišano osnovno plačo **užival v času svojega aktivnega službovanja.** To zató, ker je državnim uslužbencem po zadevnih predpisih za 15% zvišana osnovna plača pripadla potem, ko so dosegli najvišjo stopnjo osnovne plače, med tem ko se je ta povišek računal za pokojnino samo tistim, ki so imeli predpisano število let efektivne državne službe (§ 301 fin. zak. za leto 1927/28). Zato se od upokojencev, ki do upokojitve, torej v času aktivnega službovanja, niso uživali za 15% zvišane osnovne plače, mora vloga za uradniški pokojninski sklad pobirati samo po poslednji osnovni in položajni plači in stanarini, ker so te prejemke ob času upokojitve tudi prejemali.

2. Postopek, predpisan v prejšnji točki tega navodila se mora uporabljati počenši od 1. aprila 1931 kot od dne, od katerega so ti upokojenci po 3. odst. § 1 in 1. odst. § 272 u. zak. od 31. marca 1931 obvezni vlagatelji v uradniški pokojninski sklad.

3. To navodilo je dostaviti glavni državni blagajni, vsem finančnim direkcijam in državni hipotekarni banki, ko bo nanje pristala tudi glavna kontrola.«

Svojo soglasnost s tem pojasnilom je izrekla glavna kontrola z odločbo seje od 7. decembra 1934, štev. 123.262.

*

Prednje stališče finančnega ministrstva in glavne kontrole se torej ne sklada s pravnim naziranjem državnega sveta, ki je prav v zadnjem času v raznih primerih razsodil, da se 15% povišek ne sme upoštevati pri odmeri vlog v uradn. pokojninski sklad, če se ni upošteval tudi pri odmeri pokojnine. Ker pa imajo razsodbe državnega sveta moč in veljavnost samo za dotične konkretne primere, ne bo prizadetim preostalo nič drugega, kot tožba na državni svet. Upravna oblastva (to so v tem primeru fin. direkcije in fin. ministrstvo) so vezana na prednje navodilo, po katerem bodo morala postopati. — Več o ti stvari glej v posebnem članku!

Predujmi na pokojnine

Finančni minister je pod štev. 48.673/I od 30. novembra 1934. izdal navodilo za priznavanje in izplačilo predujmov na pokojnine tistim na novo upokojenim državnim uslužbencem, ki zaradi upravnih ovir ne prejmejo takoj pokojnine. Po teh navodilih je v bodoče ravnati takole:

1. Zahteve za izplačilo pokojnine se smejo pošiljati finančnemu ministrstvu šele tedaj, kadar je odločbo o odmeri pokojnine že odobrila glavna kontrola.

2. V izjemnih in opravičenih primerih, kjer se zaradi upravnih težav ne morejo takoj urediti pokojnine ali se ne morejo takoj izplačati že odmerjene pokojnine, se morejo splošnemu oddelku finančnega ministrstva pošiljati zahteve za izplačilo predujma na pokojnino skladno s predpisom čl. 131 zak. o drž. računovodstvu.

3. V zahtevi za izplačilo predujma na pokojnino se mora navesti:

a) nesporna službena doba, priznana za pokojnino,

b) vsota, ki naj se izplačuje kot predujem na pokojnino,

c) kraj, kjer se je upokojeni uslužbenec stalno naselil.

4. Znesek predujma ne sme presegati dveh tretjin vsote, ki dotičnemu uslužbencu po zadevnih zakonskih predpisih pripada kot pokojnina neglede na draginjsko doklado, ki se bo plačevala k dovoljenemu predujmu po predpisih, ki veljajo za to.

5. Na zahtevo za izplačilo predujma na pokojnino se izda odločba o angažiranju izdatka in izplačilni nalog na podlagi pooblastila iz členov 51 in 52 pravilnika o poslovnem redu v finančnem ministrstvu.

6. Kadar bo pokojnina dokončno urejena in bo odločbo o tem odobrila glavna kontrola, se bo na zahtevo pristojnega ministrstva izdala izplačilna naredba. V njej se mora označiti številka spisa, s katerim je bilo dovoljeno izplačilo predujma z nalogom, naj pristojna blagajna ob izplačilu urejene pokojnine obračuna vsote, ki so bile izplačane na račun pokojnine, z vsotami, katere je po odločbi o odmeri pokojnine izplačati.

7. Zaradi točne evidence predujmov bo personalni in pokojninski odsek splošnega oddelka finančnega ministrstva vodil poseben kontrolnik predujmov s potrebnimi podatki o osebi upravičenca, številki naloga za izplačilo predujma, o znesku predujma, o dnevu, od katerega teče predujem in o blagajni, ki mora predujem izvrševati.

8. Določbe 2., 3. in 4. točke tega navodila se nanašajo samo na **osebne** pokojnine. Glede izplačila predujmov na **družinske** pokojnine se bo postopalo po določilih 2. odst. § 150 u. z. in 2. odst. § 156 zak. o drž. prom. osebju v zvezi s 5, 6 in 7 točko tega navodila.

Prednjemu odloku je pritrdila glavna kontrola z odločbo splošne seje od 7. decembra 1934., štev. 123.991.

(Navedeni 2. odst. § 150 u. z. se glasi: »Dokler se rodbinska pokojnina ne določi, se daje rodbini umrlega uslužbenca na račun pokojnine tretjina vseh uslužbenčevih prejemkov, če je umrl kot aktiven uslužbenec, ali pa polovica, če je umrl kot upokojenec. Prav to velja tudi, če je treba uslužbenca proglasiti za mrtvega, in sicer od dne, od katerega se pogreša, do dne, ki se s sodno rešitvijo določi za dan smrti.«)

Izračunitev čistega dohodka od nepremičnin

Pri ocenitvi dohodkov upokojenca ali njegove žene oz. otrok v svrho priznanja draginjskih doklad, je **pri dohodkih od poslopij** postopati po določilu naslednjega pojasnila, katere je izdal finančni minister pod štev. 43.266/I od 14. oktobra 1933, in ki je večini prizadetih upokojencev, neznano. To pojasnilo se glasi:

»V mojem pojasnilu št. 34.211/I od 3. avgusta 1933 (katero je objavil naš list že meseca oktobra 1933), s katerim je bil v smislu čl. 25 in 27 uredbe o drag. dokladah drž. upokojencev št. 11.330/I od 14. marca 1932, predpisan način določevanja čistega mesečnega dohodka, je vpoštevan samo kosmati znesek ocenjene najemnine za stanovanje, v katerem upokojenec stanuje. Ker se pa v praksi dogaja, da upokojenec del poslopja odstopi drugim osebam (staršem, omoženim hčeram, oženjenim sinovom, bratrancem itd.), kot brezplačno stanovanje in od tako odstopljenih prostorov nima nikakršnega dejanskega dohodka, se v takih primerih zaradi enakosti pravnih razlogov za uporabo navedenih členov uredbe **znesek ocenjene najemnine za brezplačno odstopljeno stanovanje ne more smatrati kot dohodek.** Zato na podlagi § 1 zak. o organizaciji fin. uprave in čl. 32 cit. uredbe

pojasnjujem:

V smislu čl. 25 in 27 uredbe o drag. dokladah drž. upokojencev št. 11.330/I od 14. marca 1932 **se čisti mesečni dohodek** od poslopja določi tako, da se od kosmatega zneska dejanske in ocenjene najemnine tako za stanovanje, v katerem upokojenec stanuje, **kakor tudi za prostore, glede katerih je dokazano, da jih je odstopil tretji osebi v uporabo brez nagrade,** odbije odstotek, ki se po čl. 36 zak. o neposrednih davkih priznava na račun stroškov za vzdrževanje, upravo in amortizacijo, nato se dobljeni znesek zmanjša za vsoto kosmato ocenjene najemnine stanovanja, katero uživa upokojenec in za prostore, katere je brezplačno odstopil tretjim osebam v uporabo. Nazadnje se pa odbije skupni znesek javnih dajatev, ki se plačajo od dejanske in od ocenjene najemnine.

Razlika, ki po tako izvršeni izračunitvi ostane, predstavlja čisti dohodek od posestva in katerega je treba vpoštevati pri odločitvi v vprašanju o pravici upokojenca do osebne in rodbinske draginjske doklade.

V vsem ostalem velja moje pojasnilo štev. 33.211/I od 3. avgusta 1933.«

S prednjim pojasnilom soglaša glavna kontrola po odločbi svoje splošne seje od 20. oktobra 1933, štev. 111.842.

»Odvesti te.«

»Že večkrat so me odvedli. Te ta misel, drago dete, prav nič ne ohladi?«

»Ravno nasprotno.«

»Ah, nesrečnik, nesrečnik! Toda povej mi, kam me misliš odpeljati?«

»Prinesel sem seboj dvanajst talentov zlata in od matere imam na otoku Zakinthu bogato posestvo.«

»Torej tako bi te ne bilo sram, da bi odvedel ženo gostitelju?«

»Saj ne storim tega iz sovraštva do njega. Sicer so pa drugi pred menoj že storili isto. In pokorim se bogu, ki je močnejši od moje kreposti.«

»Toda če bi moj mož oborožil ladje, da bi odplul pome?«

»Trojanske vojne ne bo nihče iznova začenjal. Sicer pa, kaj mi mar?«

»Pa je mar meni, ki hočem umreti v miru. Pojdi, pusti v miru njo, ki je že preveč potovala. Navzikaja, ta je še nedotaknjena...«

»Ne ugaja mi.«

»Ugonablja se od žalosti...«

»Neumnica je, nič drugega.«

»Ojoj! Drago dete, vidim, da te ima v oblasti kruta ljubezen, nesrečno božanstvo, zakaj hudoben postajaš. Pojdi, pojdi! Naveličala sem se vzbujati zločine v srcih mož.«

Helena ga je po teh besedah zapustila in odšla na širne vrtove kralja Menelaja razmišljat.

*

Tam je v oddaljenem gaju našla Navzikajo vso objokano.

Mlado dekle se ji je vrglo v objem.

»Kraljica,« je zaječala, »zaradi tebe trpim in zato te prosim pomoči, ker si dobra in polna modrosti.« S presekanimi besedami ji je opisovala svojo ljubezen do Telemaha in kako se ji nehvaležnež zdi mikaven navzlic hladnosti in kako si je zasanjala srečno in lepo življenje tam doli, z njim, na tem miroljubnem otoku Fejakov, »kjer sem se že videla,« je vzdihovala, »kot ljubljeno ženo in plodovito mater, vso vdano njemu, katerega bi bila ljubila prvega, edinega in za vse življenje.«

Pri teh besedah so se Helenine trepalnice sklenile in čisto čelo se ji je zamračilo, toda to je trajalo samo trenotek.

Dolgo sta se obe sprehajali po vrtu. A zdaj je govorila Helena...

*

Zvečer je uspelo Heleni, da se je sama s Telemahom znašla v kotu stebrišča:

»Lagala sem ti,« mu je rekla s tihim glasom. »Ljubim te. Odvedi me.«

»O tem sem bil prepričan,« je preprosto odvrnil Telemah, »in zato sem že vse pripravil v ta namen. Naročil sem v Pylosu ladijo, popolnoma opremljeno za odhod Jutri o mraku te pričakujem v pristanišču.«

»Pridem,« je rekla Helena, »z eno mojih služabnic...«

*

Noč je padala. Telemah je stal na nabrežju in zagledal dve ženski, zakriti s pajčolani, ki sta se bližali. Ena od njih se je zdela mlada in sloka in je korakala z lahkotnimi koraki.

»Ah!« si je dejal, »kakšna mladostna hoja na videz. Samó Helena — edina med vsemi smrtnimi ženskami ima ta božanski korak!«

Pristopil je k nji. Položila si je prst na usta iznad pajčolana. Brez besed ji je pomagal, da se je ukrcala s služabnico in popeljal jo je na krov, kjer je bilo pripravljeno razkošno ležišče.

Ladja je odrinila od brega. Telemah je skušal dvigniti potnici tenčico. Narahlo ga je odrinila in zamrmrala: »Jutri«.

Razumel je to sramežljivost in je šel in legel na krmi, kjer je pod nebrižnimi zvezdami nemirno spal.

Ob zori se je vrnil na palubo, da bi opazoval, kako se bo zbudila Helena — in spoznal Navzikajo in njeno dojiljo Eurymeduzo.

Mlado dekle je sedelo na ležišču in ga gledalo malce preplašeno. Poskušala se je smehljati in ga prositi odpuščanja z vlažnimi očmi.

Telemaha je pograbila silna jeza:

»Ah,« je kriknil, »zvijača je za tako preprostost res imenitna! Nisem vedel, da je v vaši deželi običaj, da poštena dekleta tekajo za moškimi, in da si jih jemljejo z zvijačo. Nisem te ljubil, Navzikaja: toda kakšna čuvstva naj zdaj gojim do tebe?«

Navzikaja je bruhnila v jok:

»Saj nisem sama hotela,« je jecljala, »Helena me je nagovorila k temu. Zagotovila mi je, da je to potrebno in da se bo vse dobro končalo. In dolgo sem se branila, preden sem jo ubogala.«

»Helena, praviš? Helena? Toda po tem takem...«

Telemahov srd se je trenotno obrnil proti Heleni. Toda ker je bila božanska hči Ledina daleč in ker je ni mogel doseči, se je iznova lotil Navzikaje.

»Ta pustolovščina je bedasta,« je rekel. »Zakaj — kaj naj pa storim s tebo?«

»Tega ne vem.«

»Kaj če bi se pozabaval s teboj kakor z ujetnico, ker si se mi tako lepo ponudila?«

»Tega ne storiš, ker nisi hudoben, sicer bi me pa dojilja branila.«

»In če se vrnem v Pylos in te postavim na obalo, da boš v posmeh mimoidočim?«

Navzikaja se je prijela z roko za srce in vzkliknila: »Dojilja, dojilja,« in se onesvestila.

Med tem ko je Eurymeduza skrbela zanjo, je Telemah ogledoval mlado dekle. Prvič se je osvestil, da je sicer morda manj lepa od Helene, pa bolj sveža in res dražestna. Potem pa toliko slabosti in hkrati nedolžne drznosti, tako zaupljiva in neustrašna ljubezen, vse to ga je malo po malem genilo prav v dno srca.

Ko se je Navzikaja zavedla in pogledala Telemahu v oči, je spoznala, da ji ni več sovražen. Na pol se je dvignila in pala Uliksovemu sinu na prsa rekoč:

»Reši me, prijatelj, in vzemi me za ženo, ker ni drugega izhoda, da bi me rešil.«

In Telemah, ki so ga te sveže roke oklepale in ki je čutil tesno ob sebi to mlado, milo proseče telo, je moral priznati, da je poražen.

»Greva,« je rekel »na Itako, in predstavim te mojim žlahtnim staršem... Toda božanska Helena se je nevredno poigrala z menoj.«

»Odpuščam ji to,« je rekla Navzikaja, ki se je smejala v solzah.

K. D.

Avstrijski pogodbeni uslužbenci

Z nedavno izišlim zakonom o pogodbenih in začasnih uslužbencih se je razmerje državnih pogodbenih uslužbencev v Avstriji na novo uredilo. Ta zakon znači v nekem smislu napredek, med tem ko je deloma poslabšal dosedanje razmere. Napredek je opaziti v tem, da zakon jamči pogodbenim uslužbencem po odsluženih 6 letih neko stalnejše službeno razmerje, ki je skoro slično pragmatični namestitvi. Zakon pozna namreč **nestalne** in **stalne** pogodbene nameščence. Tudi so obojim po tem zakonu zvišani prejemki. V najnižji kategoriji (ki ustreza nekako naši bivši III. kategoriji) znašajo **dnevnice** s početka 3'40, ki se po 6 letih postopoma zvišajo na 4 šilinge. To velja za nestalne, polno zaposlene pogodbene uslužbence, med tem ko imajo stalni mesečno **plačo**, ki prične s 130 in neha z 280 šilingov. V drugi skupini so prejemki od 3'70 do 4'90 oz. od 160 do 340 šilingov. V tretji skupini znašajo prejemki od 4 do 5'20 oz. 170 do 380 šilingov. K tem prejemkom se izplačujejo po določilih zakona o prejemkih še rodbinske doklade. Novi zakon prepoveduje sprejemanje takih oseb, ki uživajo pokojnino ali preskrbnino iz javnih sredstev. Take osebe se ne smejo nastavljati kot polno zaposleni pogodbeni uslužbenci. Doslej je bilo v Avstriji namreč dopuščeno, in se je tudi v praksi mnogokrat opažalo, da so državni oz. samoupravni uradniki po svoji upokojitvi še naprej vršili svojo dotedanjo službo kot pogodbeni nameščenci, prejemali pa hkrati tudi odmerjeno jim pokojnino. Avstrijska uradniška zveza je ob uzakonitvi tega zakona intervenirala pri vladi, da bi se početne dnevnine oz. mesečne nagrade zvišale, ker sedanje ne zadoščajo za življenje. Prav tako je organizacija posredovala, da bi se pogodbenim nameščencem po določenem številu odsluženih let omogočil prestop v pragmatično državno službo. Tudi naj bi se za pogodbene uslužbence ustanovil lastni pokojninski sklad, kakor je bilo to že pred vojno vpeljano in kakor je od novega uradniškega zakona sem uvedeno tudi pri nas. Pomisliti je treba namreč, da so pogodbeni uslužbenci v bistvu stalni nameščenci in da se njihov stalež le poredkoma menjava. Na te predstavke je avstrijska zvezna vlada odgovorila, da početnih dnevnin oz. nagrad ne more za enkrat zvišati, dokler se ne izboljšajo gospodarske razmere, da pa bo skušala čim več sposobnih pogodbenih uslužbencev polagoma prevesti v pragmatične skupine.

Problem srednjega stanu

Uradništvo, javno (državno in samoupravno) kakor tudi zasebno ima skupne interese tudi z nekaterimi drugimi stanovi. Prav bi torej bilo, da se ta skupna interesna sfera natančneje prouči. Gotovo je, da ima takšne skupne interese uradništvo s tako zvanimi »srednjimi stanovi«.

O veliki važnosti, ki jo imajo srednji stanovi za vsako družbo, za državo, sploh za civilizacijo in kulturo, bilo bi odveč razpravljati, ker je ta važnost očividna in vsakemu, ki je le nekoliko temeljiteje proučil zgodovino, dobro znana. Da se ta važnost srednjih stanov dokaže, ni treba morda posegati celo nazaj do Aristotela in njegove »zlate sredine«. Družba brez srednjih stanov je kakor lestva brez srednjih preček; prej ali slej takšna družba razpade, kakor je to najbolje dokazala zgodovina rimske države in Francije pred revolucijo.

Danes delamo prav živahno »socialno« na vseh poljih; za nekatere poklice se ne ustvarja samo socialna pomoč, marveč celo »patronaža« (v državnopravnem pomenu besede patronaža) v smislu omejevanja zahtevkov drugih stanov. Ne smemo torej pozabiti na veliko važnost, ki jo imajo za družbo, za državo in za narod tudi — srednji stanovi.

Potrebno je tedaj posvetiti problemom srednjih stanov (poklicov) večjo pozornost. Za proučavanje teh problemov obstoji posebna mednarodna organizacija, ki izdaja svoje glasilo: »Le Bulletin de l' Institut International des Classes Moyennes« in ki periodično prireja kongrese v raznih državah; sedež organizacije je v Bruselju, kjer se nahaja tajništvo tega mednarodnega znanstvenega zavoda (sedaj na Avenue de la Couronne, 55). Društvena revija objavlja zakone in zakonske načrte iz različnih držav, v kolikor se ti načrti in zakoni tičejo srednjih stanov, zlasti pospeševanja obrti, srednjega kmetijstva, a tudi vprašanj intelektualcev.

Pisec teh vrstic je stopil v stik z navedenim tajništvom, ki se priporoča za kratka obvestila iz naše države o podatkih, problemih, zakonih, zakonskih načrtih, kateri so v zvezi s proučevanjem problema srednjih stanov.

Dr. Martin Malnerič,
odvetnik (Dubrovnik)

Za véliko Ljubljano

V zadevi priklopitve okoliških občin je »Društvo državnih upokojencev (enk) v Ljubljani dne 30. decembra poslalo kr. banski upravi naslednjo vlogo:

»Na pristojnih mestih se obravnava vprašanje inkorporacije okoliških občin v ljubljansko občino.

Društveni odbor podpisanega društva je soglasno sklenil, da izrazi tudi naša stanovska organizacija težnjo in željo vseh državnih upokojencev, da se avtonomnim mestom priključi kar največ okoliškega ozemlja, predvsem vse strnjeno in gosto naseljeno ozemlje bližnjih okoliških občin.

Naša mesta bodo mogla izvrševati svoje funkcije kulturnega, socialnega in gospodarskega značaja uspešnejše oziroma v pravi meri tem bolj, če bodo velike in finančno krepke. Razmah v teh ozirih je mogoč le, če se teritorij mestne občine s priključitvijo predmestnih občin razširi.

Malenkostni egoizmi posameznikov in oziri na trenotne koristi enega ali drugega, namišljena škoda, ki preti baje malemu krogu prizadetih z inkorporacijo, vse to in drugo se mora umakniti splošnim interesom«.

Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani

Lilleg, s. r. predsednik. **Spendè**, s. r. tajnik.

Za pospešitev izplačila pokojnin

Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani je na prošnjo članov odposlalo dne 28. decembra finančnemu ministru g. dr. Milanu Stojadinoviću v zadevi pospešitve nakazila pokojnin naslednjo brzojavko:

»Sto in šestdeset upokojencev iz dravske banovine, upokojenih po prvem aprilu 1934. še ni prejelo pokojnine za december. Prosimo najhitrejšo odpomoč in otvoritev kredita partije 54. Položaj teh upokojencev je obupen.«

Naslednji dan je društvo še s posebno pismeno vlogo na fin. ministrstvo vnovič prosilo za takojšnjo odpomoč.

Za otvoritev tega kredita je dravska finančna direkcija že ponovno prosila ministrstvo, vendar dotle brezuspešno. Prizadeti na novo upokojeni uslužbenci životarijo v obupnih gmotnih razmerah.

Pripominjamo, da je finančno ministrstvo konec leta brzojavno odredilo otvoritev kredita za mesec december 1934. v znesku 300.000 Din. Da se kredit pravočasno otvori tudi za mesece januar, februar in marec 1935., dokler ne stopi v veljavo novi državni proračun, je navedeno društvo že storilo potrebne korake.

Čuvajte Jugoslavijo!

Plemenitemu tovarišu v spomin!

Dne 3. januarja t. l. je umrl v Ljubljani upokojeni dvorni svetnik **Fran Vedernjak**. Z njim se je za zmerom poslovil iz vrst slovenskega uradništva vzoren tovariš, odličen pravnik in plemenit človek, hkrati pa zaveden organizacijski delavec.

Pokojnik se je rodil leta 1855. v Ptuju in je bil torej v svojem osemdesetem letu. Po dovršenih pravniških studijah je služboval kot sodnik po raznih krajih naše domovine, bil dalj časa sodni predstavnik v Idriji, od koder so ga kot svetnika premestili k deželnemu sodišču v Ljubljano. Od leta 1899. je služboval ves čas do upokojitve v Ljubljani, kjer je dosegel čin nadsvetnika, leta 1920. je pa postal dvorni svetnik. V zasluženi pokoj je odšel leta 1923. s polnimi službenimi leti. Kot upokojenec je prevzel posle predsednika ljubljanskega Pokojninskega zavoda, katerega je v splošno zadovoljstvo javnosti zavarovancev in uslužbenstva vodil sedem let.

Dvorni svetnik Vedernjak je bil, kakor smo že omenili, nadvse vesten uradnik in odličen pravnik, a hkrati zaveden narodnjak, eden tistih slovenskih sodnikov starega rodu, ki so navzlic silnemu pritisku ohranili pod Avstrijo svoje slovensko prepričanje, katerega se niso bali pokazati javno bodisi v uradu, bodisi izven njega. Kot zaveden Slovenec in neupogljiv značaj si je pokojnik zlasti v procesu proti udeležencem pri ljubljanskih septembrskih demonstracijah 1908 nakopal hudo sovraštvo avstrijskega režima. Zato je bil tudi zapostavljen v službi. Zadoščenje mu je dala šele naša država, ki mu je odkazala mesto, primerno njegovim zmožnostim. — Toda tudi kot upokojenec ni miroval in je vodil v težkih časih mladi Pokojninski zavod, in to res objektivno, marljivo in uspešno.

Dvorni svetnik Vedernjak je bil pa tudi požrtvovalen organizator. Udeleževal se je vseh društvenih stanovskih gibanj, bil je član raznih strokovnih organizacij, kot upokojenec tudi ljubljanskega Društva drž. upokojencev. Kot podpredsednik je pet let marljivo in vneto deloval pri tem društvu, kjer je lani moral zaradi bolehnosti in visoke starosti odkloniti že izvršeno ponovno izvolitev. Društvo ga bo težko pogrešalo. Svojega dolgoletnega zaslužnega podpredsednika je na zadnji poti spremil društveni odbor in mu v slovo poklonil lep venec.

Dne 5. januarja se je vršil pogreb pokojnika, ki je pričal kako priljubljen je bil ranjki. Saj je z njim legel v grob zares plemenit človek, blagega srca in resnične duhovne odličnosti. Pokojnega dvor. svetnika Frana Vedernjaka ohranijo v častnem in trajnem spominu s številnimi njegovimi tovariši in prijatelji tudi vsi slovenski drž. uslužbenci in upokojenci.

Železniške legitimacije

Finančna direkcija je že decembra objavila, naj vsi upokojenci, katerim izplačuje prejemke, pošljejo svoje legitimacije do 10. januarja t. l. zaradi podaljšanja veljavnosti za tekoče leto. Kdor torej legitimacije še ni poslal za podaljšanje, naj jo čimprej pošlje. **Za podaljšanje se ne plača nobena pristojbina.** — Komur je pa veljavnost legitimacije že potekla, tako da je izrabil po preteku petih let že vsa potovanja, ta mora poslati to staro legitimacijo finančni direkciji, da mu preskrbi novo. Zraven je treba poslati fotografijo v velikosti 6 × 10 cm. Na hrbtni strani slike mora biti čitljivo izpisano ime portretiranca. Poslati pa mora obenem z legitimacijo in sliko tudi 10 Din (za vsako legitimacijo), in sicer s čekovno položnico na račun finančne direkcije štev. 10.011. Položnice se dobe pri davčnih upravah, prazne nakaznice pa pri vseh poštah in je treba vanje samo vpisati navedeno število računa in lastnika: drav. fin. direkcijo. — Stroškov za izdanje novih legitimacij torej ni pošiljati ne v znamkah, ne v kolkih. Kdor je navedeni rok zamudil, naj čimprej zaprosi, da se mu legitimacija izda.

S. Č.:

Različne obrestne mere

Naša (t. j. ljubljanska železničarska) kreditna zadruga ima že dalj časa uvedeno različno obrestno mero za posojila, in sicer je dajala navadna posojila po 8%, tako zvana investicijska posojila pa po 7%. To stališče upravnega odbora je članstvo na občnem zboru odobrilo, ker je pravilno ocenilo izvajanja in razloge upravnega odbora, da je uvedel tako razliko. Slišimo pa razne glasove, ki se ne strinjajo s tem in ki nameravajo na prihodnjem občnem zboru staviti predlog, naj se izenači obrestna mera za vsa posojila. Naš namen je, da povemo članom, kaj je dovedlo Kreditno zadrugo do takega razlikovanja in pričakujemo, da bodo oni, ki zdaj mislijo, da bi se morala vsa posojila enako obrestovati, revidirali glede tega svoje stališče.

Že od vsega začetka je dajala naša Kreditna zadruga različne obrestne mere za vloge. Zdaj se obrestuje navadna vloga mesečno od 20—99 Din po 4%, od 100 Din naprej po 4½%, vezane vloge od 100 Din mesečno naprej pa se obrestujejo po 5%. Zakaj tako? Kreditna zadruga ima isto delo, če vlagaš mesečno po 20, 100, ali 500 Din, v razmerju kapitala do režijskih stroškov pa nastane velika razlika. Pri malih vlogah niti ne krijemo režijskih stroškov, medtem ko krijejo samo večje vloge nastalo delo in stroške. To je bilo vsem članom jasno in ob to se ni nihče spotaknil.

Nekaj posebnega je tudi s posojili. Kreditna zadruga ima isto delo, ko obravnava prošnje za 1000 ali 5000 Din. Isto delo ima, če odteguje mesečno po 100 ali 1000 Din za povračilo dolga. Medsebojna relacija kapitala in nastalih upravnih stroškov je torej zelo različna. Pri manjših posojilih niti ne krijemo režijskih stroškov za izvršeno delo in izposojeni kapital, med tem ko prinašajo ves dobiček za kritje režije in za kritje obrestovanja vlog večinoma večja posojila.

Poudarjati hočemo zlasti, zakaj razločujemo navadna ter investicijska posojila. Prav tu je pojmovanje različno ter slišimo dostikrat kritiko: zakaj bi dajali tistemu, ki si zida hišo, cenejše posojilo kot pa revežu, ki si mora jeseni vzeti posojilo, da si kupi kurivo, prašiča ali obleko. Oglejmo si to stvar pobliže.

Kdor si je najel posojilo 1200 Din, ima stroškov za obresti itd. 72 Din pri enoletnem odplačevanju, to je 6% od izposojene vsote. Ako greš in si najameš posojilo ter kupiš premog pri železnici mesto pri Nabavljalni zadrugi, dobiš tono premoga za 114 Din cenejše, to je 37% od netto cene premoga v Nabavljalni zadrugi. Ako plačaš tedaj 6% za posojilo in prihraniš s tem 37%, se ti je izplačalo vzeti posojilo, pa tudi če bi plačal še enkrat večjo obrestno mero. Ako si kupiš jeseni prašiča po 5 Din, ter si najameš zato posojilo, si še vedno na dobičku, tudi če bi moral plačati posojilo po 10%. Kjerkoli se pojaviš z gotovino in plačaš takoj, dobiš popust, pa naj si bo to v Nabavljalni zadrugi ali drugod. Nabavljalna zadruga daje 1% skonto pri takojšnjem plačilu specerije, to je v 12 mesecih 12½ in se tudi zato izplača imeti stalno posojilo v višini mesečnega nakupa.

Če plačujemo na navadna posojila obresti po 8 ali tudi po 7% kot za investicijska posojila, gre navadno samo za razliko 6 do 20 Din. — Ta denar pa v primeri s koristmi, ki jih imamo od teh posojil, ne pomeni skoro nič.

Če se pa posodi komu znesek 100.000 Din za zgradbo hiše proti 8 ali 7% obrestovanju, znaša ta razlika skoro 7000 Din (49.096 mesto 42.456 Din). — Tam razlika 6 Din ali pol promille od najetega posojila, tu razlika 7000 Din ali 7% od najetega posojila.

Če bi računali tedaj, katera posojila prenesejo lahko večjo obremenitev, bi prišli do tega, da ne igra pri malih

kratkoročnih posojilih razlika 1 ali 3% obrestne mere skoro nikake vloge, med tem ko je pri večjih in dolgoročnih posojilih večkrat življenjskega pomena.

Pri nas so stanarine abnormalno visoke. Gradijo na podlagi obrestne mere 7 do 9% za posojila in amortizirati hočejo hiše že v 10 do 15 letih. Sicer je naravno, da hoče svojo hišo vsak tako kmalu amortizirati, kajti toliko časa plačevati tako visoke obresti, to ni malenkost. Če bi imeli na razpolago denar po obrestni meri 3 do največ 5%, kot se je računalo pred vojno in se računa še danes v vseh gospodarsko zdravih državah, bi nihče ne hitel z odplačevanjem v 10 do 15 letih. Najemnine bi bile tedaj lahko iz dveh razlogov cenejše.

Ako apelira danes vlada na hišne posestnike, naj znižajo najemnine, je njih odgovor: »Dajte nam cenejši denar«, čisto naraven. Cenejše posojilo, to je pogoj za znižanje najemnine. To uvideva sama vlada in zato tudi daje podpore za obrestovanje.

Na kako stališče se naj postavimo mi, Kreditna zadruga? Ali pokažemo, da imamo tudi razumevanje za take gospodarske in socialne probleme in diferenciramo obrestno mero za investicijska posojila, kot to delajo povsod, ali vržemo vse skupaj v en koš, konzumne kredite in stanovanjsko akcijo? Ako pokažemo, da nimamo razumevanja za take probleme, se nismo postavili!

Ne pozabimo! Prihajamo počasi tudi mi nazaj v podobne prilike kot so bile pred vojno, če ne v bolj ostre!

Pred vojno so se dajali hipotekarni krediti po 3 do 3½%. Če bi kdo komu rekel, naj zida s posojilom po 7%, bi se mu smejal. Tako samo ob sebi umeven je bil ta račun nemožnosti odplačevanja dolga po tako visoki obrestni meri. Zato pa so bila stanovanja poceni. Plačevali smo za stanovanje po 35 do 50 kron, mesto sedanjih 500 do 1000 Din in več. Takrat smo dajali za stanovanje 10 do 15% plače, danes daje delavec za skromno stanovanje sobe in kuhinje v Ljubljani 200 do 400 Din, ali 30 do 50% svoje mizerne plače.

Uvedli smo tedaj razlikovanje med navadnimi posojili in posojili, ki se uporabljajo za zidavo hiš ali večja popravila. Prišli bomo do tega, da bomo še bolj morali znižati obresti za investicijska posojila, ker sicer ne bomo vedeli kam z denarjem! Člani se spametujejo sami vedno bolj in bolj ter imamo vedno manj navadnih, »konzumnih posojil«. Dostikrat res ne vemo kam z denarjem, in prav gotovo ne bomo vedeli kam z njim v par letih, če ne bomo znižali obrestne mere za hipotekarno-gradbena posojila in s tem ustvarili šele možnost reelne kalkulacije za tiste, ki mislijo zidati in sami odplačevati svojo hišico brez pretresljajev.

Ako se prej odločimo za tak sistem, bolje bo za nas. Korak upravnega odbora je bil premišljen in smo ga utemeljili tudi na občnem zboru ter želimo, da bi članstvo objektivno premišljalo in računalo. Prišlo bo do podobnega naziranja.

(Iz »Zadrugarja«.)

Organizacija upokojencev

Naš program. Poglavitne točke programa »Društva drž. upokojencev(-enk) v Ljubljani« so in ostanejo: 1. Izenačenje pokojnin staroupokojencev s prejemki kesneje upokojenih, 2. redno in pravočasno izplačevanje pokojnin, 3. priznanje neomejene pravice do polovične voznine na drž. železnicah, 4. dovolitev zaposlitve drž. upokojencev v javnih (državnih in samoupravnih) uradih in zavodih, zlasti upokojencev z nezadostno pokojnino pod eksistenčnim minimom, 5. hitro priznanje in točno ter redno nakazovanje pokojnin, 6. naglo uradno poslovanje v vseh pokojninskih zadevah, zlasti pri nakazovanju zaostankov iz prejšnjih proračunskih let, pri prenosu pokojnine ob preselitvah v drugo banovino itd., 7. popolna odprava kuluka za vse upokojence, 8. predlaganje vseh ukrepov, ki se tičejo upokojencev, upokojenškim organizacijam v izjavo in mišljenje, 9. omiljenje predpisov o znižanju prejemkov omoženim upokojenkam in takim, ki stanujejo pri starših, 10. olajšanje, izplačevanja pokojnin v inozemstvo našim starim upokojencem in črtanje nezakrivljenih preužitkov.

Predložitev spomenic. V najkrajšem času bosta na pristojnih mestih v Beogradu predloženi dve spomenici vseh banovinskih združenj državnih upokojencev. Prva, splošna spomenica vsebuje vsa aktualna in še nerešena vprašanja, ki se tičejo našega stanu, zlasti takojšnje izboljšanje nevzdržnega položaja staroupokojencev, druga specialna spomenica pa obravnava v podrobnosti vprašanje znižanih voženj po železnicah. Vsebino obeh spomenic, ki ponavljata že ponovno predložene težnje in postulate našega društva, ki so bili v celoti sprejeti in povzeti, objavimo v prihodnji, posebe upokojencem namenjeni številki lista. — Razmotriva se tudi vprašanje odposlanja posebne deputacije v Beograd, ki naj bi razložila obupni položaj upokojencev.

Ustanovitev poverjeništev. Že lani smo objavili, da ima naše društvo namen ustanoviti v večjih podeželskih krajih poverjeništva oz. po potrebi podružnice. Pobudo za to so nam dali razni zavedni tovariši po deželi. Na objavljeni poziv se je prijavilo že lepo število članov iz raznih krajev naše banovine, ki so pripravljeni prevzeti posel poverjenikov. S to akcijo prične naše društvo v kratkem. Navodila so že izdelana. Priglašeni poverjeniki jih dobe s potrebnimi pripomočki čimprej. — Vabimo vnovič vse tovariše-člane po večjih krajih, kjer stanuje več drž. upokojencev, naj se priglasijo za poverjenike. Če pa sami ne bi mogli sprejeti tega posla, naj nam sporoče imena tovarišev, ki bi bili primerni in pripravljeni vršiti to delo.

Obvestila članom

Pisarna Društva drž. upokojencev(enk) v Ljubljani je na Miklošičevi cesti štev. 22, II. nadstropje. **Poslovne ure** so vsak torek in četrtek od 5. do 6. ure popoldne, ob sredah pa od 11. do 12. ure dopoldne. V pisarni dobe člani razna pojasnila, informacije, navodila itd. Tam se dobe tudi prijave za draginjske doklade.

Pozor! Opozarjamo vse naše člane, naj današnjo številko lista shranijo, ker jim bodo mnoga pojasnila oz. navodila v potrebi lahko prav dobro služila.

Našim članom! To številko lista dobe **popolnoma brezplačno** vsi naši člani, tudi tisti, ki še niso poravnali članarine za minulo leto. Zamudnike prosimo, naj poravnajo zaostalo naročnino čimprej. Kdor nima društvene čekovne položnice, naj kupi prazno položnico pri poštni upravi in napiše nanjo številko našega ček. računa 12.131 in ime lastnika: »Društvo drž. upokojencev(-enk) v Ljubljani«. — Lista ne vračajte! Vsakdo naj ga pazljivo prebere in povabi še neorganizirane tovariše, naj pristopijo k društvu. Članarina 3 Din na mesec je tako minimalna, da jo pač vsakdo lahko žrtvuje v obrambo svojih koristi in interesov vsega stanu.

Pozor na položnice! Naše društvo ima svoj lastni čekovni račun štev. 12.131. S temi položnicami pošiljajte torej **samó članarino za naše društvo.** — Vsa druga nakazila naj se izvršujejo z drugimi položnicami. Zlasti opozarjamo, da ima list »Naš Glas« (ki ni last našega društva) svojo, ločeno čekovno številko 11.467, na katero je nakazovati naročnino. Prosimo vse naše člane, naj se po prednjem ravnajo, da ne nastanejo zmešnjave.

Seznam ugodnosti. V prihodnji številki lista, ki bo namenjen upokojencem, objavimo seznam vseh ugodnosti, katerih so deležni naši člani pri raznih trgovskih in obrtnih tvrdkah, restavracijah, pri zobnih zdravnikih in dentistih ter po zdraviliščih in kopališčih.

Popusti pri mestnem pogrebnem zavodu. Glede popustov od pogrebnih stroškov pri ljubljanskem mestnem pogrebnem zavodu opozarjamo vse člane, da se morajo **že ob naročilu** pogreba izkazati z društveno člansko izkaznico, če hočejo biti deležni popusta. Na pozneje predložene izkaznice se pogrebni zavod v nobenem primeru ne bo oziral. Popust znaša v I. razredu 400 Din, v II. razredu 250 Din, v III. razredu 170 Din, v IV. razredu pa 100 Din. — Torej pozor, da ne izgubite zaradi neplačane članarine ugodnosti!

Popusti v lekarnah. Naše društvo se je obrnilo na lekarnarsko zbornico v Ljubljani s prošnjo za popust društvenim članom. Občni zbor zbornice naši prošnji za enkrat ni mogel ugoditi, priporoča nam pa, naj se naši člani vpišejo v kako že obstoječo bolniško blagajno, ki uživa že popust na zdravilih.

Vlagajte pravočasno prijave za drag. doklade! Vsak upokojenec, ki si pridobi pravico do draginjske doklade (n. pr. ob upokojitvi, ob poroki, ob rojstvu otroka, ob odložitvi obrta), mora **najkesneje v treh mesecih** predložiti finančni direkciji prijavo na predpisanem formularju. Kdor ta rok zamudi, izgubi pravico do doklade za ves minili čas in bo prejel doklade šele od prvega dneva prihodnjega meseca po vložitvi prijave. To velja za osebno in za družinsko drag. doklado, ki se za nazaj v nobenem primeru ne prizna.

Vestnik

Iz uredništva. Današnja številka, ki je posvečena zlasti našim upokojenim tovarišem, izide v znatno pomnoženi izdaji. Za vse člane Društva drž. upokojencev (-enk) v Ljubljani je današnji list zastonj. Kdor se želi naročiti na list, naj blagovoli to sporočiti upravi, ki mu bo poslala čekovno položnico in pričela pošiljati list.

Koliko nas je? Na podlagi tekočega državnega proračuna je izdalo finančno ministrstvo pregled o stanju državnega in samoupravnega uslužbenstva. Vseh državnih nameščencev je po ti statistiki 205.119, napram minilemu proračunskemu letu za 2011 manj. Število upokojencev je pa narastlo na 62.093. Po državnem proračunu znašajo celotni osebni izdatki za aktivne in upokojene uslužbence 5.142.9 milijarde Din. — Po podatkih o občinskih aktivnih in upokojenih nameščencih je bilo v mestih (75 mestnih občin) vsega skupaj 18.550, v 4.318 vaških občinah po deželi pa 47.674 uslužbencev. Za prve znašajo prejemki 309.8 milijona dinarjev, pri kmetskih občinah pa 251.5 milijona dinarjev.

Znižanje draginjskih doklad. Pod tem naslovom je objavila »Jugoslov. pošta« vest, da je odbor Združenja p. t. t. uslužbencev v Beogradu zaradi znižanja osebnih draginjskih doklad omoženim uslužbenkam in uslužbencem — samcem, ki žive s starši v skupnem gospodinjstvu, stopil v zvezo z beograjskim »Glavnim Savezom drž. činovnika i službenika«. Le-ta bo čimprej zaprosil vlado, da se ta neenakost glede znižanja prejemkov popravi in da se ti prejemki izenačijo z onimi ostalih uslužbencev. — Iz tega poročila bi sledilo, da Zveza državnih uradnikov (Glavni Savez), ki se je — kot smo to že javili svojčas — ohranila navzlic določbam § 76. u. z., spet pričenja delovati. Bilo bi zares nujno želeti, da bi se ta centrala uradniških organizacij, ki bi mogla zastopati uslužbenstvo vseh panog in kategorij, dejansko oživila v korist vsega državnega nameščenstva.

Društvo sodnih izvršiteljev kraljevine Jugoslavije vabi svoje člane k XV. rednemu občnemu zboru, ki se vrši v soboto, dne 2. februarja 1935. ob pol 13. uri v Justični palači, soba št. 28 v Ljubljani.

Spored občnega zbora je razviden iz § 10. društvenih pravil.

Na občnem zboru se bodo razpravljale zelo važne stanovske zadeve zato se vabijo vsi tovariši, da se ga polnoštevilno udeleže. **Odbor.**

Iz tovariškega tiska. Odstopil je dosedanji urednik zagrebškega »Penzionera«, g. Mavro Špicer. Uredništvo lista, ki je glasilo Društva drž. i samoupravnih penzionera savske banovine, je prevzel g. dr. J. Dujmušić.

Sistemizacija službenih mest. Po predpisu § 46. uradn. zakona se mora določiti z zakonom za vse stroke civilne državne službe število službenih mest po zvanjih in po položajnih skupinah, v katere so razvrščena. To število in ta razpored se s proračunskim (finančnim) zakonom ne sme povečati. — Svojčas smo poročali, da je bila lani odrejena komisija, ki naj pripravi sistemizacijo, katera navzlic zakonskemu predpisu vse doslej še ni bila izvršena. Nedavno je ta komisija, kateri predseduje naš rojak, državni svetnik dr. Štefan Sagadin, dovršila svoj posel in predložila vladi elaborat. Pričakovati je torej, da se bo dokončna sistemizacija izvršila že v kratkem.

Režijske vožnje železničarjev. Novi prometni minister g. ing. Dimitrije Vujić je z odločbo G. D. št. 101.987/34 odločil, da se pristojbine za režijsko vožnjo železniških uslužbencev znižajo od 20% na 10% normalne višine. Vsi železniški in brodarski uslužbenci so to odločitev pozdravili z navdušenjem in velikimi simpatijami, saj jim je bila s tem vrnjena stara, že davno priznana pravica.

Odtegljaji za Zvezo nabavlj. zadrug. Finančno ministrstvo je odredilo, da se mora, kjer se to doslej še ni izvajalo, pobirati po 5 Din na mesec tudi od nagrad dnevničarjev, honorarnih uslužbencev, začasnih davčnih izvrševalcev in dninarjev, ki služijo v državnih uradih ali zavodih. Doslej se pri nas od teh nestalnih uslužbencev ta odteglaj ni pobiral. Finančno ministrstvo utemeljuje svojo odredbo s predpisi § 1. in 4. odst. § 70. zakona o zadrugah drž. uslužbencev.

Pravica učiteljstva do kuriva. Na intervencijo JUU je finančno ministrstvo izdalo odlok, ki razlaga določbe o pravici učiteljstva na osnovnih šolah do kuriva. Po ti razlagi so bile sicer s prvotnim besedilom § 29. u. z. tedanje določbe šolskega zakona o pravici do brezplačnega kuriva razveljavljene. S spremembo zadnjega odstavka § 84. zak. o narodnih šolah in s I. odst. § 30. fin. zakona za 1933./34. je pa bila učiteljstvu vrnjena pravica do brezplačnega kuriva, kakor je to določeno z zakonom o narodnih šolah.

Za stanarino poštnih upravnikov. Glasilo združenja p. t. t. uslužbencev, beograjska »Jugoslov. pošta, telegraf in telefon« se zavzema za predlog, da bi se tudi upravnikom pošt, ki v interesu službe in državnih blagajn morajo stanovati v službenih stanovanjih, priznala posebna doklada kot stanarina. Pri tem se sklicuje list na dejstvo, da mnogi državni uslužbenci v drugih strokah na podlagi posebnih pravilnikov prejemajo posebne doklade kot stanarino, drugi imajo pa brezplačna stanovanja, nekateri pa celo še brezplačno kurivo in razsvetljavo.

Železniško osebje in hišna dela. Generalna direkcija državnih železnic je vnovič izdala odlok, s katerim najstrožje prepoveduje nedopustno uporabljanje železniških uslužbencev za razna zasebna hišna dela pri načelnikih in drugih predstojnikih. Po ponovnih okrožnicah se za taka hišna in vrtna dela ne smejo porabljati ne železniški stalni niti nestalni uslužbenci. Okrožnica dobesedno opozarja: »Ne samo, da bodo kaznovani uslužbenci, ki se pregreše zoper ta odlok, in uporabljajo služitelje za hišna dela, kaznovani bodo tudi predstojniki, ki bodo dovoljevali, da njihovi podrejeni uporabljajo služitelje za navedena opravila.«

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Iz organizacij

Prometni minister in poštni uslužbenci. Dne 27. decembra je novi prometni minister, g. ing. Dimitrije Vujić sprejel odbor Združenja p. t. t. uslužbencev. Odposlanstvo ga je prosilo za moralno in gmotno pomoč, ker namerava organizacija, ki zastopa skoro 7.000 članov, v kratkem ustanoviti okrevališča za bolne člane v Vrnjački Banji, v Kaštelu Lukšiču in nekje na Gorenjskem. Mimo tega so zastopniki navedene organizacije prosili ministra, naj jim preskrbi enake vozne ugodnosti, kakor jih uživajo ostali uslužbenci, ki spadajo v resort prosvetnega ministrstva. Gospod minister je pozdravil zastopnike organizacije in obljubil, da bo njihovo socialno akcijo podprl, če bo treba tudi gmotno. Izjavil je, da more p. t. t. uslužbenstvo doseči lepe uspehe le, če bo edino in združeno, medtem ko nesložno in razdvojeno ne more računati na uspeh. Glede voznih ugodnosti je javil, da bo skušal čimprej ugoditi željam p. t. t. osebja, ker upa, da bo isto opravičilo zaupanje, katero ima vanje.

Dvojno članstvo organiziranih železničarjev. Poročali smo že o sklepu UJNŽB, da ne sme noben član tega združenja biti včlanjen v kakšni drugi strokovni železničarski organizaciji. K temu sklepu ugotavlja »Glasnik železničkih činovnika«, glasilo Združenja železniških uradnikov v Zagrebu, da so se tam sredi novembra sestali mnogi železniški uradniki bivše I. oz. II. kategorije, ki so bili doslej včlanjeni v dveh ali celo v več strokovnih organizacijah, da razpravljajo o tem vprašanju. Na tem sestanku ni prišlo do nobenega sklepa, govorili so pa člani UJNŽB in uradniškega Združenja. V imenu slednjega je odbornik g. Obad izjavil, da njegovo društvo nikogar izmed svojih članov ne sili, naj bo včlanjen samo pri istem, niti naj zapusti UJNŽB, temveč prepušča vsakomur v tem oziru popolno svobodo ravnanja.

Iz poštarske organizacije. Poštni uradniki bivše III. kategorije, za katere je predpisana po § 45/I u. z. nepopolna srednješolska izobrazba, ki so včlanjeni v Združenju p. t. t. uslužbencev, so ustanovili v okrilju ljubljanske sekcije iste organizacije svoj posebni klub. Ustanovni sestanek kluba se je vršil konec novembra v Ljubljani in sta bila navzoča tudi zastopnika uradništva iz Maribora in Celja.

Kultura

Uradništvo in gledališče. Zanimiv pogled na naše kulturne razmere nam nudi statistika abonentov ljubljanskega Narodnega gledališča. V tekoči sezoni je izmed 576 abonenti nič manj kot 482 državnih in zasebnih uradnikov oz. nameščencev. Med temi so seveda srednji in nižji uradniki v večini. Zanimivo je tudi število pripadnikov posameznih strok uradništva. Med abonenti je 6 univerzit. profesorjev, 32 srednješolskih profesorjev, 67 učiteljev, 20 sodnikov in 9 častnikov itd. Seveda je tudi med pripadniki drugih stanov več državnih nameščencev, tako med zdravniki, odvetniki in inženjerji. Skratka: **nad pet šestin vseh abonentov pripada stanu srednih državnih in zasebnih uslužbencev.** Trgovcev je pa n. pr. aboniranih v našem gledališču komaj 11, narodna poslanca samó 2, odvetnikov 5 (med njimi pripadajo 3 uradniškemu stanu), zdravnikov je 16, drugih stanov pa približno prav tako malo. — Kakor je videti sloni naše gledališče — kakor

sploh povečini vsa slovenska kultura — na gmotno najšibkejših stanovih, zlasti še na državnih in zasebnih uslužbencih, ki imajo pa največ smisla za duhovne vrednote. — Približno isto sliko dobimo, če pregledujemo sezname članov naših knjižnih družb in založb, leposlovnih in znanstvenih revij, obiskovalcev koncertov in umetn. razstav.

Zadružne vesti

Iz ljubljanske Nabavljalne zadruge. Znižanje cen **sladkorju:** kocke od Din 15.50 na Din 15.—, kristal od Din 13.50 na Din 13.—, in mleti od Din 16.— na Din 15.50 za 1 kg. **Drobiž** od sladkornih kock po Din 12.— za kg, dokler je zaloga. — **Novo: Testenine** znamke »Cetina« priznane prima kvalitete vseh oblik: proste á Din 7.— in v zavitkih á Din 7.50 za kg, Bologna Din 9.— za kg. — Suha štajerska **svinjina.** — Sveža **šunka.** — Opozarjamo na naš priznano dobri, pristni **med,** ajdovi in cvetlični. — **Vino** staro in novo iz ljutomerskih goric od Din 10.— do Din 14.— za l. Posebe slovito izbrano vino iz goric znanega pesnika Cvetka Golarja, ki sam piše o njem: »Vino je pristen Jeruzalemčan, izborne kvalitete, močno, zdravo, finega okusa, kot pač mora spoznati vsak ljubitelj božje kapljice.« — Zelo hvalijo tudi cvička, ki je res odličen pridelek z Gadove peči.

Iz železničarske nabavljalne zadruge. Zaradi sporov, ki so se pojavili med železničarji v Mariboru in so se zanesli tudi v vrste ondotnih članov Nabavljalne zadruge državnih železničarjev v Ljubljani, so na zadnji seji upravnega odbora sredi novembra mariborski odborniki gg. Fr. Arhič, R. Tumpej in Sr. Verlič sporazumno podali ostavko na položaj in odložili odborništvo. Upravni odbor je odstop, uvaževaje, da bi event. spori mogli škodovati zadrugi kot gospodarski instituciji, vzel na znanje. Za namestnika je bil poklican g. Černeko Zmagoslav iz Maribora, ostali dve mesti sta pa ostali nezasedeni, ker ni več mariborskih namestnikov.

Napredovanje norveškega zadrugarstva. Začetek minulega leta je bilo na Norveškem 483 zadrug s 124.703 zadrugarji. Število zadružnih članov se je v navedenem letu zvišalo za 2.472 oseb. Te zadruge imajo 714 prodajaln in se je število istih v letu 1933. pomnožilo za 15. Zadruge imajo 155 produktivnih podjetij, za 5 več kot konec leta 1932. So to: 96 pekarn, 40 tovarn za mesenine, 2 za ribje konzerve, 1 za izdelovanje margarine, 1 mlin, 1 pražilnica kave, 2 tovarni za obleko in 1 za čevlje. Tudi lastna glavnica in promet stalno naraščata.

Po svetu

Združitev poštarjev na Češkoslovaškem. Po pogajanjih, ki so trajala dolga tri leta, so se vse tri velike strokovne organizacije poštnega uslužbenstva v Češkoslovaški republiki zedinile, da ustanove skupni osrednji odbor, ki se bo imenoval skrajšano AVOS. V novi skupni osrednji organizaciji je včlanjenih zdaj več kot 20.000 p. t. t. uslužbencev in to uradnikov, služiteljev in tehničnih nameščencev. Ta osrednji odbor je urejen popolnoma na demokratski podlagi in je zagotovljeno vsem trem organizacijam paritetsko zastopstvo, tako da do preglasovanja sploh ne more priti. Skupni odbor bo posloval samo na podlagi soglasnih sklepov in to v vseh primerih, kadar bodo koristi katerekoli članice ogrožene. Novi odbor je že nastopil pri volitvah v socialne ustanove poštne stroke in dosegel zelo lepe uspehe.

Organizacija bolgarskih železničarjev. Po političnem prevratu, ki se je letos poleti odigral na Bolgarskem, so bile na novo urejene tudi oblike strokovnih organizacij državnih uslužbencev in železničarjev. Po nalogu osrednjega železniškega ravnateljstva je bilo ustanovljeno Združeno strokovno društvo bolgarskih železničarjev in brodarjev. S tem se je celotna organizacija prometnega osebja združila v enem društvu, kateremu so se izročili arhivi in ves inventar ter ostalo premoženje drugih, prej postoječih železničarskih organizacij. Tudi vsa samostojna glasila istih so prenehala izhajati. Zamenjal jih je organ nove organizacije, ki izhaja pod imenom »Železničarski podem«. V novo skupno organizacijo so včlanjena prejšnja društva železniških uradnikov, progovnih uslužbencev, lokomotivskega osebja, prometnikov in splošna bolgarska železničarska zveza. Nova organizacija ima skoro 4 milijone levov premoženja, zbranega iz sredstev razpuščenih društev. Društveno glasilo izhaja v 10.000 izvodih. V odboru so štirje uradniki in trije uslužbenci ostalih strok.

Za pomladitev uslužbenstva na Holandskem. Nizozemska vlada je s posebno odločbo znižala starostno dobo za upokojitev državnih in ostalih javnih uslužbencev od 65 na 60 let. S tem nameravajo omogočiti zaposlitev večjega števila mlajših šolanih izobražencev, ki so zdaj brez posla in zaslužka.

Prejemki angleških uslužbencev. Ker je pričakovati, da bo letošnji državni proračun na Angleškem pokazal znaten presežek dohodkov, nameravajo organizacije javnih uslužbencev zahtevati od vlade izboljšanje svojih prejemkov. V novembru se je vršilo zborovanje mešane komisije strokovnih društev javnih nameščencev, kjer so sklenili zahtevati, da se odpravi znižanje draginjskih doklad, ki je bilo izvršeno leta 1931. To znižanje se je, kakor smo svojčas že poročali, odpravilo za polovico že pričetek julija tega leta, ko je vlada tudi obljubila, da bo takoj ukinila vse odredbe o znižanju prejemkov, kakor hitro bodo okoliščine to dopustile. Angleške organizacije javnih uslužbencev smatrajo, da je zdaj, ko kaže državni proračun presežek, prišel čas, da se njihovim zahtevam ugodi.

Nove knjige

Mariborski koledar. Kakor vsako leto, je tudi letos izdala naša mariborska Nabavljalna zadruga svoj koledar. Uredil ga je odbor z g. N. Vrablom na čelu. Vsebuje razen običajnega koledarskega gradiva še vrsto prispevkov kulturne in zadružne vsebine. Zanimivi so članki Fr. Baša: Vladarji v Mariboru, spomini Iv. Vrhovnika na pesnika Maistra in Gregorčiča, spominski članek dr. Iv. Jančiča o generalu Maistru ter zadrugarska razprava prof. dr. Fr. Veberja. O poslovanju Nabavljalne zadruge piše njen predsednik g. A. Reher, o mariborski kreditni zadrugi pa g. N. Vrabl. Razen navedenega gradiva vsebuje koledar še več prispevkov v verzih in prozi, od katerih je vsekakor najvažnejši pregled mariborskega časopisja po prevratu, katerega je vestno sestavil Janko Glaser. Iz tega pregleda je razvidno živahno kulturno delovanje v Mariboru po prevratu. Članek ima veliko bibliografsko vrednost. Koledar je okrašen z več slikami, ki kažejo pokojnega in sedanjega vladarja, naše zadružne ustanove in prizore iz našega zadrugarskega življenja. — Mariborski koledar je tudi letos lep dokaz visoke stopnje, katero je dosegla naša ondotna Nabavljalna zadruga in je po svoji izrazito kulturni usmerjenosti lahko vzgled mnogim drugim sličnim koledarjem, ki nimajo prepogostokrat prav nobene trajne vrednosti. Tudi tisk in oprema sta preprosta, pa okusna.

Mladika. Z januarsko številko je ta družinski mesečnik pod uredništvom drja Jožeta Pogačnika stopil v novo leto v novi okusni opremi, katero je izdelal akad. slikar M. Sedej. List objavlja pestro leposlovno, vzgojno in zabavno berilo. S črticami so zastopani J. Vovk, R. Miklič in B. Kazak. V prevodih objavlja začetek novele F. Timmermansa »Begina Simforosa« in J. Habbertona šaljive povesti »Helenina otroka«. Nadaljuje se razprava Fr. Stelèta »Iz zgodovine slov. cerkvenega slikarstva«. List bo objavljal letos pregled po slovanskih prestolnicah, katerega piše J. Šedivy. O slovaškem božiču je napisal nekaj črtic V. Smolej, o jezuitskih šolskih dramah poroča kulturni zgodovinar V. Steska. Svoje zanimivo jezikoslovno »Paberkovanje« nadaljuje prof. J. Koštial. »Mladika« je bogato ilustrirana in objavlja mimo načrtov za zatvornice na Ljubljanici (prof. J. Plečnika), krasnih fotografij Fr. Krašovca, Sl. Pengova Sv. družine tudi osem Groharjevih del z daljšim življenjepisnim člankom. V listu so še razne gospodinjske drobtine in drug drobiž. — »Mladika« se naroča v Celju, Mohorjeva tiskarna in velja na leto 84 Din. Je gotovo najlepše opremljeni in vsebinsko najresnejši in najboljši slovenski družinski list.

Zdravje. Vsebina 12. številke za december 1934.: Dr. Bojan Pirc: Razmnoževanje evropskih narodov in njihova bodočnost. — V posteljo. — Dr. Tone Ravnikar: Rentgen v medicini. — Hrana pozimi. — Higiena revmatizma. — Ali res samo surova hrana? — Glasnik higienskih ustanov v dravski banovini: poroča dr. Karel Petrič. — Drobtine. — Kazalo X. letnika. — Uprava lista »Zdravje«: Ljubljana, Pred Škofijo 1. — Letna naročnina 30 Din. — Zelo poučni, dobro urejevani edini slovenski poljudni zdravstveni list priporočamo.

Zdravstveni drobiž

Čistilne kopeli. Čistilne kopeli imajo tisočletno zgodovino za seboj. Kajti vse pri raznih veroizpovedih naroda starega veka predpisane kopeli se morajo smatrati le kot opozorila k čistoti. Seveda so pa morala imeti ta opozorila zakonito obliko, sicer bi se nihče ne bil ravnal po njih. Kako ne bi spoštovali Svetega pisma Stare zaveze mi, ki toliko govorimo o nalezljivosti in prenašanju bolezenskih kali, če beremo v njem: »In kdor se dotakne svojega ležišča, ta naj opere svojo obleko in naj se okoplje v vodi!« Rimljani so bili glede kopanja in kopališč posebno rafinirani, in še danes so takozvane »rimske kopeli« zelo priljubljene. Kjerkoli je Rimljan mogel, je poiskal kakšno čistilno ali zdravilno vodo (Rimske toplice) in si je gradil kopališča (prim. Karakalove in Dioklecijanove terme).

Korist čistilnih kopeli ne obstoji samo v tem, da odstranijo od kožnih žlez izločeni loj in druge izločine ter od zunaj na kožo preneseni prah in umazanost, temveč v prvi vrsti v tem, da pospešujejo delovanje kože, ki ima iste cilje kot delovanje pljuč.

Kot čistilne kopeli so tople kopeli dosti bolj pripravne nego mrzle, ker laže in hitreje razkrojijo in odstranijo vse ono, kar se kože drži. Debeli ljudje se morajo čistilnih kopeli pogosteje poslužiti kot suhi, ženske večkrat kot moški. Tudi nekateri poklici zahtevajo bolj pogostno čiščenje kot drugi. (Iz »Zdravja«.)

Kaiser-jeve prsne karamele s „3 jelkami"

Proti kašlju katarju

Poravnajte naročnino za „NAŠ GLAS"

Priporoča se cenj. občinstvu špecerijska trgovina LESKOVIC & MEDEN Ljubljana, Jurčičev trg 1

Priporočamo tvrdko M. Tičar, Ljubljana za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Kr. dvorni dobavitelj ANTON VERBIČ, Ljubljana Delikatese Telefon 2673 Špecerija Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.

Poštni čekovni račun štev. 10.681. Telefon štev. 3413

Posojila tudi ranžijska (do Din 10.000·-) vsem javnim nameščencem po 8 % proti zaznambi na plačo in poroštvu. Hranilne vloge na hranilne knjižice in vloge v tek. rač. obrestuje, ako so vezane na krajšo dobo, do 5½ %. Izplačila promptna. Tovariši, rešila nas bo samo stanovska in zadružna zavednost.

Učiteljska tiskarna Ljubljana Frančiškanska ulica Telefon štev. 2312 Račun pošt. hran. 10.761

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

Lastna tvornica šolskih zvezkov

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5. r. z. z o. z. Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarović.

Širite zadružno misel med svojimi tovariši!

Izdaja za konzorcij „Naš Glas" odgovorni urednik dr. Karl Dobida. — Tiska Učiteljska tiskarna (predstavnik Francè Štrukelj). Vsi v Ljubljani.